

SZARVAS ÉS VIDEKE

TARSADALMI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Beliczey utca 11. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.
BÉRMENTELEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 frt. — Félévre . . . 2 frt
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . 8 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az elő-
fizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDÍJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJČÁR.

Egyetemi viszonyok.

A nemzeti életnek mindenkor legfőbb büszkeségei: az országos főiskolák, az egyetemek. Ott csucsosodik össze egy alkotó nemzetnek minden értelmi ereje, ott hirdetik a tudományt a nemzet legjobbjai, ott szerzik meg az alapot a jövőre azok a reményteljes ifjak, a kiket sorsuk a nemzet jövőjének, tudományos és értelmi világának vezetésére, annak felvirágoztatására predesztinált.

Az egyetem kicsiben maga az ország.

Régebben külön status is volt s a rektori hatalom köre messzeter jedt, korlátlan ur, igazságos bíró és tudós professzor volt egy személyben.

Felülről még ma is megvan ez a szervezete az egyetemnek, de lefelé a tanszabadság világosra proklamált elvénél fogva nincsenek korlátok s az alma mater kebelére tódul is mindenki, a ki meg tudta erre szerezni a szükséges előfeltételeket. Az előfeltétel az egyetemen csak a natura, az érettség! A ki ezt megszerezte, attól nem kérdeznak egyebet a nevénél s nem várnak tőle mást, mint hogy az előadásokat szorgalmasan látogassa s az egyetemi szabályok keretén belül tartsa magát.

Azt, hogy az egyetemi polgárnak van-e kenyere, van-e lakása, miből akar élni? — nem kérdezi senki, s így támadt lassan-lassan, a háttérben az egyetemen is egy szociális kérdés, a szegénység kérdése, a nyomor kérdése, még pedig többnyire ott, a hol ez a nyomorgás igaztalan, keserű sorscsapás.

Az a szegény ifju nagy nélkülözés közt végig gázolta a középiskolákat, a hol szorgalmasnak és mindig kitűnőnek kellett lennie, hogy a tanuláshoz való jogát elismerjék s hogy ebben

támogassák legalább azok, a kik tehetők. Nem ritka eset, hogy ebédért a gimnazista már 3 rossz apró gyerekekkel bibelődik s másik hármat meg azért vállal magára, hogy egy szerény kucskót kapjon lakás gyanánt, a hol éjszakának idején, mert nappal nem én, az iskolára előkészülhessen.

Az a szegény ifju egyszerre elérkezik álmai céljához: az egyetemre. Egy nagy város zajába, százezernyi ember közé, a hol, az igaz, nem veszik észre, hogy szegény, mert itt sok a szegény, de sajnos azt sem veszik észre, hogy éheznek, mert az éhség mint szimptóma csak akkor jelentkezik az emberen, ha meglát az utcán egy düllöngelő fehér arcú alakot, — czinikusán azt hiszi, hogy ez az ipse még tegnap reggel kelt föl s az új folyamán nagyon jól mulathatott, hogy még most is be van rugva.

És ezt a cinizmust rossz néven se lehet venni, mert a józan fővárosi cinizmusnak tiz eset közül kilencben igaza van. Csak akkor derül ki a megdöbbentő valóság, ha a mentő-egyesületi kollekták konstatálják, hogy egy egyetemi polgár éhség miatt az utcám összeesett; kórházba vitték. Ilyenkor megborzong a humánus ember lelkiismerete és föllázad a sors ellen. Hamarosan vizsgálatot indítanak az egyetemen s kiderül, hogy 5000 egyetemi polgár közül 1500 szenved nélkülözést s ezek között ismét 500 van körülbelül, a kinek máról holnapra való biztos kenyere sincs. Mondjunk talán legendát hőslékü ifjakról, olyanokról, akik éjszakának idején süprik az utcát, hányják a havat, zord téli időn, a hol nem látja őket senki, jeget vágnak a soroksári Dunaágban?

Erre mindenki azt fogja mondani, hogy romantikus mese. Hát tessék csak belepillantani annak a vizsgálatnak az adataiba, a mely mostanában az egyetemen folyt, majd meglátják

hogy ilyen hősiess kivételek tucat számba akadnak, de többnyire el is titkolják, nehogy kétsősbi karriérjüknek ártson a dolog.

És megindult a mozgalom, jószívü, derék, becsületes szándéku mozgalom, az egyetemek nyomorultjai érdekében. Be kell ismernünk, hogy a mozgalom vezetői mindent megtettek, de konstatálnunk kell egyttal, hogy ez nem az a mód, a mely gyökeres, méltó megoldásra vezet. Az egyik tanár négy heti gyűjtéssel összehozott vagy 1700 frtnyi semmiséget, az egyetem rektora pedig lealázó ebéd- és étkezési czédulákat osztogat s állásokat gyűjt össze a nélkülözők számára. Hiszen mindez csak pillanatnyilag enyhíthei a nyomort, de meg sem közelíti a gyökeres segítséget!

A gyökeres megoldást két részre kell osztani:

1. Országos egyetemi internátust kell alapítani a diáasztallal kapcsolatban.

2. Országos egyetemi segélyalap létesítendő, melynek kamataiból szegény egyetemi polgároknak tandíj- vizsgadíj- és ösztöndíj engedélyezhető.

Persze, hogy ehhez milliók kellene, s mindjárt hallom a felmerülő kérdést, hogy honnan vegyük a milliókat. Nem tartom magam valami nagy finansz-kapacitásnak, de én rá tudnék mutatni egy forrásra, melyből már fakadt hasonló dícső czélu kapitális. Ez a forrás a nemzeti lelkesedés.

Akkor hivatkoztunk rá, a mikor a Ludvika Akadémiát alkották s a mikor a megyék, városok, egyesek versenyeztek az alapítványok tételében, hogy legyen magyar katonakedvelő intézetünk is.

Aligha kell a nemzetnek magyarázgatni, hogy a Ludovikánál ezerszerre fontosabb a magyar tudós egyetem kérdése, s hogy minden

SZARVAS ÉS VIDEKE TÁRCZAJA.

Leczke.

Hajnalodik, Csunya a főváros hajnalodása; kopott embernek járnak az utcákon, repős arcú munkások járnak napszámaikba és topogós öreg anyókkák, avagy fiatal leányok — letépett virágok — hordják séjje az újságokat.

Büzzel, borlehelettel téli romlott levegőjü kávéházban az üres üvegek csoportja mellett nézi a főváros hajnalodását Szabó Bertí, a miniszteri titkár. Két mellette ülő barátját nem érdekeli a hajnalodás, azok már teljesen el vannak ázva. Szabó Bertí nem részeg, komoran néz maga elé és tanakodik.

— Oh mikor lesz már ennek vége? Milyen hitvány és nyomorult ő, mivé lesz karrierje.

Igen, mivé lesz karrierje? Nagy jövőt jósoltak ugyanis Szabó Bertinek. Könyelmü fiu, ki nagyon mulató, de hát jó parthiet fog csinálni és akkor sehaj, megy előre, kész a karrier. Csak akkor mondták ki a komoly öreg urak, hogy Szabó Bertí pályájának vége mikor eljegyezte magának nővérei — szabónőjét. Miből fog élni? mondták az emberek. Most adósságsinálásból él. A fizetését, azt elnyeli a pezsgó, konyak,

no meg a cigány. Hiszen ma éjjel is mulatott. Igazán gyávaság, mondja magában; mikor fog ő akkor célhoz jutni; mikor fogja oltárhoz vezetni. Irént, ki bizik benne, mint Istenében. Pedig milyen gyalázatos ő. kit Irén hévvel imád, Múiat, mulat, ah-lye t, hogy komolyan látna az eléhez; mulat, s ha kifogy pénze; csak Irénnek ír, Irén jó és hegyes varrótűjével szerzett garasait habozás nélkül küldi neki a nyomorultnak.

Szabó Bertí elszontyolodik. Kedvet érez, hogy egy golyót röptessen agyába. De annál kevésbé érez kedvet a mulatás folytatásához.

— Fizetek! kiáltá rekedten

A főpinczér odasiet, összeszámítja az italokat Persze sok üveg üresen lett odacsempészve az asztalhoz.

— Százhatvanhét frt.— mondá a főpinczér végre szem hunyorítás nélkül, szentelen polával.

— Az nem lehet! kiáltá Szabó Bertí.

— De kérem, tessék hát velem újra megcsinálni számláját.

Összeszámítja az üvegeket. Csakugyan 167 frt jön ki.

— De mi nem ittunk ennyit,

A fizetőpinczér vállait vonogatja. Szabó Bertí elveszi tárczáját, hogy fizessen. Kevés van abban csak 117 frtot talál összevissza. Barátaira néz, majd megvárza őket s fülükre kiált:

— Fiuk, adjatok ide a pénztárczáitokat.

A fiuk azonban bambán vigyorognak, de nem értik a megismételt kérést. Szabó Bertí töpreng, hát most mit tegyen, csak erőszakkal nem fogja elvenni pénztárczáikat. De hát akkor mikép szabaduljon e számlától? Irni fog Irénnek. Ujra? Igen, újra nyomorultságot fog elkövetni, de utoljára.

Gyorsan veti papira a betűket és elszalasztja a pikoló fiut. A Kerepesi uttól a Bezerédi utca nincs messze és a fiu hamar megteszi az utat. Elzálat Szabó Bertinek mégis van ideje gondolkozni az ő nyomorultságán Teljesen kiszípolozza azt a leányt, nem resteli néhány garasát elkérni az ő lumpolásaira, de most utoljára volt, igazán utoljára s vége lesz ennek örökre, vége . . .

A fiu jön vissza egy csomaggal és egy levéllel Mindkettőt teszi Szabó Bertí asztalára vigyorog.]

Szabó Bertí ijedt arcczal nyul a csomag után és iszonyatos sejtelen szállja meg. Nem csalódott. Jegygyűrűje, és a jegyajándékba Irénnek adott aranyóra és láncz hül ki belőle.

Visszaküldte az ő jegyajándékát! Tehát vége mindennek. Ez az egyszerű varróleány mily végtelenül szereti és még az is ott hagyja jellemtelenségéért. Most már igazán vége a mulatozásnak, megy haza és jön a halál, az lesz a felocsudás.

A mint a ki már végzetes tetteire elhatározta magát, erőt nyerve annak végrehajására, a levél után nyul és bátran tépi fel azt. Ez állt a levélben:

megye, minden törvényhatóság, valóságos miszsiót teljesít, a midőn egy vagy két egyetemi alapítványt tesz, — föntartván a jog, hogy az illető megyebeli egyetemi alapítvány egy-egy megyebeli (de csakis szegénysorsu) ifjunak tegye lehetővé az egyetemen a boldogulást. Az alapítványt esetleg be se kell fizetni, csak az évi kamatait előlegesen, meg az alapító oklevelét. Ehhez hozzászámítván az ország bőkezű főpapjainak, a felekezetek országos alapjainak, nagy országvetestületek, kulturegyesületek és a mit kifeledni nem szabad, a nagylelkű magánadakozók seregét, — úgy látom, már nem volnánk messze a céltól, melynek megoldására vállalkoztunk. Természetesen nem hiányozhatnék a sorból az évi országos dotáció sem, mert ilyen egyetemi célra kell találni összeget az ország költségvetésében. Nem is kételkedünk abban, hogy a közoktatásügyünk mostani vezetője meg fogja érteni ezt a szerény indítványt s ezen az alapon fog hozzá a munkához.

A melyről nem is maradhat el az Isten áldása!

Előfizetési felhívás.

A VIII-ik évfolyam IV-ik évnegyede lejárván, az 1898. év I-ső negyede elején új előfizetést nyitunk lapunkra, felkérjük mindazon t. előfizetőinket kiknek előfizetése a mai számmal lejárt, mielőbb megújítani sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében, fennakadás ne történjék.

Azon t. előfizetőinket pedig, kik előfizetési pénzzel hátralékban vannak, hátralékaik beküldésére s előfizetéseik szives megújítására kérjük.

Tisztelettel:

A „Szarvas és Vidéke”

kiadóhivatala.

A „SZABVAS ÉS VIDÉKE” előfizetési ára:

Egész évre	4 frt
Fél évre	2 frt
Negyed évre	1 frt

A kiadóhivatal.

HIREK.

— **Multság.** Az izr. leányok f. hó 2-án a nőegylet javára rendezett jótékony czélú táncmultsága úgy anyagilag, mint erkölcsileg igen jól sikerült. Fe-

Kedves jó Bertikém! Multkor az utolsót adtam, több pénzem nincs, de mivel szükségben vagy, im a töled kapott ékszer tárgyakat küldöm azon reményben, hogy te énnem oly drága és szívemhez nőtt édes tárgyakat mielőbb visszaküldöd. Ölel Iréné.

Szabó Berti boldogan kiált fel; Oh Istenem! Aztán odaszól a fizető pinczérnek:

— Itt van 117 frt, Szabó Albert miniszteri titkár vagyok a kereskedelmiben. Jöjjön oda ma délelőtt s a többi pénzt ott megkapja tőlem.

— És addig az ékszerek . . .

— Ne nyuljon hozzá! Kiáltá Szabó és felegyenesedett. A pinczér meghajlva magát visszahúzódott az asztalra csempészett üres üvegek árát miért ne reszkírozhatná?

Szabó Albert pedig kirohant a kávéházból, rohant a Bezerédi utcába, fel a harmadik emeletre, hogy visszaadja Irénnek ékszereit, lába elé borulva megesküdjék hogy ez a multság igazán utolsó volt. Ime ez a leczke. a véletlenség leczkéje hatott.

Jules.

lülfizettek: Mts. br. Königswarder Hermann ur (Bécs) 10 frt., Schreyer József 5 frt., Robitsek Sándor, Dr. Purjesz János (Szentes) 3—3 frt., Özv. Lustig Sámuelné 2 frt 50 kr., Dr. Déri Henrik, Dr. Szemző Gyula, Schönfeld Mihály, Perczel János 2—2 frt., Dr. Glasner Adolf 1 frt 50 kr. Dr. Roth Sándor (Öcsöd.) Grün Jakob, Silberstein Fülöp, Dr. Fuksz Ignác, Dr. Fuksz Lipót, Dr. Reismann Adolf, Weinberger Simon, Grosz Ármin, Wolf Gyula, Ifj. Schlesinger Ignác, Havas Mór, Robitsek Soma 1—1 frt, Gutman Antal, Schiff Jenő, Wolfmann Jakob, Ungár Jónás, Özv. Rasovszkyné, Grün Jenő, Mérei Berta, Rosenfeld Adolf, Reismann Simon, N. N., Kulléner D., Grimm Mór, Lówy Simon, Paskusz Izidor, Schreiber Lipót, Lówy Izó, Haasz Ignác, Szichta Tivadar, Fűredi Béla, Misura László, Pletenik József, Sámuel Adolf, Landler Pál, Stein Zsigmond, Meitner Salamon, Weisz Dávid, Gutmann Hermann, Schmer Hermann (Szentandrás.), Deutsch Ármin Ifj. Pollák Béla, Süsz József, Dr. Takács Izó Klein Jakob, Hoffer J. 50—50 kr. Süszholcz Ignác 30 kr. Öfner Emil 25 krajczár. Négy hölgykibicz 20 kr. — Mely felülfizetésekért a nőegylet köszönetét ez uton is kifejezi.

— **Változás a járásbiróság ügykezelésében.** A folyó évben a járásbiróság ügykezelésében a következő változások történtek: Tapolcsányi Imre kir. albiró átvete a bünyenyítő ügyek vezetését, s a szarvasi és kondorosi hagyatékok elintézését. Morvay Károly kir. albiró átvete a sommás perek és végrehajtások elintézését, ő intézi el a fizetési meghagyást tárgyozó s az egyezségi ügyeket. Mészáros Gusztáv kir. járásbiró, továbbra is, az összes telekkönyvi beadványokat, a szentandrás és Öcsödi hagyatéki ügyeket intézi el. Szöbéli panaszok, keresetek és esetleg egyezségi nyilatkozatok hetenként kétszer, és pedig kedden és pénteken d. e. 9—11-ig vétetnek fel.

— **Rendőri statisztika.** A rendőrségen irásilag elintéztetett az 1897. év folyamán 334 rendőri ügy. A vagyonbiztonság megtámadva illetve lopási eset volt 26. Ezen lopási esetekben a rendőri nyomozások mindannyi esetben megejtve lettek 21 esetben eredménnyel és a tettesek felditítésével — 4 esetben eredménytelenül — a m. kir. járásbirósághoz bejelentve lettek. Közrendészeti és közbiztonsági kihágások stb. 45 esetben fordult elő, az illetők ellen mindannyiszor megbüntetést végett a T. főszolgabíró urhoz a jelentés megtéttett. Apróbb panaszos esetek, cselédügyek stb. 98 esetben intéztettek el. Korcsmai zárórák meghosszabbítására vonatkozó bárczák 234 esetben szolgáltatottak ki, ezen czímen befolyt 152 frt 50 kr. mely a község szegény alappénztár javára bentaltatott. Új szolgálati cselédkönyvecske 296 db. szolgáltatott ki a kérelmezőknek. A cselédnyilvántartáshoz 440 cseléd jelentett be. Szarvasra tolonczoltatott fedezet alatt 14 egyén, Szarvason át vidéki illetőségek tolonczolva lettek fedezet alatt 26-an. Városunkból még ezen felül kiutasítva lett és rendőrileg eltávolított 34 gyanus csavargó egyén. Ideiglenes tartózkodásra jelentkezett a rendőrségen 33 egyén. A rendőrség fogházában a szarvasi T. főszolgabíró ur és más hatóságok ítélete alapján, több és kevesebb ideig 74 egyén volt elzárva. Az iparos szállón megjelent 109 iparos-segéd. Az Árpád szállodában 743, a Központi szállodában 161 szálló vendég volt.

— **Az őrangyal,** képes gyermekujtság, hónapokint kétszer jelenik meg Győrben. A lapigen élénk tartalmu: elbeszélések, vig és komoly történetek és versek, továbbá ismeretterjesztő cikkek vannak benne 7—14 éves gyermekek számára. Szébbnél-szebb vallásos és mulattató tárgyú képek tarkítják lapjait. A rejtvények megfejtőinek szép ajándékot is küld a szerkesztő. Mindezt évi egy forint előfizetési díjért. Az előfizetési összeget „Az Őrangyal szerkesztőségének, Győr” — czím alatt beküldeni. Kívánatra mutatót küld a szerkesztőség.

— **Báli saison.** Hogy érdekes, sikkes újdonságokban mily gazdag az idei farsang, látható Girardi József legelsőrangú confection- és divatárú-üzletében (Budapest, Koronaherczeg utca 1) hol leányoknak igéző szép báli ruhák, illuzióból, himzett gazeból és chiffon soieből; lady atronesseknek is remek toilettet olcsó áron készülnek. A Girardi cég megszerezte a legszebb párisi modelleket, báli belépőket és az előkelő világ kiválóan izléses, gyönyörű minták nyomán számos megrendelést tett.

— **Orvosi szaktekintélyek** véleménye szerint a Keteti J. budapesti elsőrangú czég által gyártott és feltalált cs. és kir. szab. sérvkötők, orthopaediai gépek, műlábak, egyenestartók (ferdenövésűeknek) a legjobbak és legmegbízhatóbbak. Keleti évek óta azon fáradozik, hogy ezen a téren a legkiválóbbat és legelőkeltebbet nyújtsa, a külföldet és a legelső kliniká-

kat tanulmányozta, miért is a legmelegebben a járhatjuk e kitűnő specialitát az étdeklődőknek.

— **Csáky Albin grófnő mint Heinefordító.** Legnépszerűbb mánásasszonyaink egyike Csáky Albin grófnő több Heine-verset lefordított s azokat el is szavalta a pliktinikai egyesület heti estélyén. E fordításokkal is megmutatta a nemesszívű grófné, hogy nemcsak kedvességével és szeretetreméltóságával, hanem polte lelkével is első a mi mánásvilágunkban. Egyikét a sikerült fordításoknak e heti számban legkedveltebb szépirodalmi hetilapunk az „Ország Világ” közli. E szép versektől eltekintve tele van a füzet gyönyörű képekkel és kedves olvasmánnyal, úgy hogy kedvesebb és jobb olvasnivalót nem is tudnánk olvasóink figyelmébe ajánlani. Az Ország Világ előfizetési ára negyedévre 2 frt, a most belépő előfizetők ingyen kapják meg a pompás kiállítású irodalmi almanachot melynek előszót Jókai Mór irt. Mutatószámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal a mely Hold-utca 7. sz. alatt van.

— **A fővárosba utazó t.** olvasóink figyelmét felhívjuk Kövesi Nándor előkelő nagy éttermére (VII. Erzsébetkörut 27.) a hol kiváló ételek és italok, pompás kiszolgálás biztosítják a vendégek teljes megelégedését, ezenkívül nagy katonazenekar játszik esténként szabad bemenet mellett. Kövesi most egy gyönyörű szép télikertet is létesít, mely Budapest egyik látványosságát fogja képezni.

— **Colon.** Vége felé jának a colonok, tehát elérkeztnek látjuk az időt, hogy lapunk olvasóinak beszámoljunk róluk. Nagyon kedélyesek voltak elejétől végig és gyakran voltak néző vendégek, akik gyönyörködtek a mult tánczaiban, nagy-mazur es a mennetben, melyeket a fiatalság felelevenített. Arany fiatalságunk megmutatta, hogy meg tudja tartani a szarvasi multságok régi jó hírnevét. Igaz ugyan, hogy néha karhatalommal kellett a dühbe gurult főrendezőnek becsitálni az ifjuságot a carambol-asztalok mellől, akik ezután a táncszertemben is megállták a helyüket. Legutóbb szombaton este volt colon mely valóságos mulatóságszámba megy, amennyiben az éjfélt utáni órákig tartotta együtt a jó kedv a fiatalságot. Egy izben próbálkoztak a mamák véget vetni a mulatságnak, de a fiatalság egy sikerűt manőverrel a faképnél hagyta a mamákat, mert kiki a tánczosnőjével az étterembe vonult, ahová természetesen a mamák is követtek őket és ott a „szalmaszál a vízbe” megható danája mellett constaltatták, hogy ilyen fiatalság mellett a pikniknek csak egy vége lehet: a fényes siker. Jelen voltak aszszonyok: Balláné (Osabacsúd), Benka Gyuláné, Borsics Ignáczné, özv. Eszes Emilné, özv. Jeszenszkyné Keresztély Gyuláné (Szt-András), Konstantinovic Györgyné, özv. dr. Nagy Jánosné, Pohl Gáborné, Salacz Ferenczné, Zlinszky Istvánné. Leányok: Balla Ilonka, Benka Jolán és Ilka, Borsics Mariska, Csongrád Erzsike (Osongrád), Eszes Ilona, Keresztély Olga, Konstantinovic Szidónia, Lavatka Ilona, Lustig Ilka, Nagy Blanka, Piller Blankus (Budapest), Szenes Jolán es Zlinszky Rózsika.

— **A Szarvasi kir járásbirósághoz.** Az 1897-ik év 554 Elnöki, 9335. polgári, 4252 bünyenyítő, s 4000 telekkönyvi s így összesen 18741 beadvány érkezett, az 1896-iki évhez viszonyítva 2095 beadvánnyal több érkezett fizetési meghagyás iránti kérvény 441. Sommás per 728. Véttség és kihágás miatti feljelentés 438. Bünyvizsgálat 118 ékezett. Postára adott összesen 7185 darab levél; ékezett 2272 darab közönséges, és 197 darab ajánlott levél. A szarvasi kir. járásbiróság fogházában az elmúlt évben 112 férfi, 52 nő vette igénybe a fogház ór gondozását.

C S A R N O K.

— Utleírás —

Mikép szereztük meg a bemeneti engedélyt Kremniczky Fülöp János urtól, mely szívesen vezérelt Kornya Károly az egy lovas kis vasuti koc-in, melynek hengerded ülésén ez alkalommal hárman lovagoltunk, mikép magyarázóit az egyes bányautczákról, (tárna) kőzetekről, érczekről, hogyan robbantottak, s milyen hatással van az a földalatti, naptalan világ az olyat nem látottakra? A képzelemre bizom, de hogy mi örülünk, midőn a vasuti sínek mellett, csörgedező kis csermly mellett, az ásványos vízcepektől megvizsített bányász ruhában újra napvilágot láthattunk, az való.

Az „E. M. K. E.” emlék-könyvbe tett névbeírás elvitte ugyan az ebédve valónkaf, melyért a színara-

nyokkal telített nagy kincstári vasládákból sem kár-pótolhat bennünket, de azért vidáman ültünk fel egy zuzdába érczet vivő lóvonatra, folytatván utunkat Abrudbánya felé.

A zuzdák gerendáit, vizimalom kerekeihez hasonlóan vízi erő emelgeti, mely leesésével összezuzza a megvasazott vége alá rakott érczeteket.

Ily zuzda kőtagások között haladtunk a völgyben, jó messze kísértve a szabályos időközökben történő dobbanások és a szűk völgybe szorult, zavaros patak vize által, melyet a már említett fő vize szolgáltat a zuzdák számára, s melyet az érczek tesznek valósa-gos posványná.

A nap folyamán látottakról beszélgetve, abédelés nélkül értük el Abrudbányát, a nap nyugvóra szállása után.

Elérve az utcát Borbély jelzé, hogy neki Basiuth nevű ügyvéd ismerőse lakik ott.

Tudtam már, hogy mi következik belőle. Jó va-csorát kívánva az étvágyhoz elváltunk, meri hát úgy gondolkodtunk egy embert szivesebben fogadnak, mint kettőt.

Előre bocsátva hölgyemet, kissé hátra maradtam egy zsembembe szorult cziperettet kutatva elő s rágyuj-tottam.

Gyufám világa egy templom ajtóban álló ember arcát világítja meg, ki köszöntéssel fogadott.

Bizalmasan fordultam hozzá s fölkerem mutassa meg hol lakik a református kántor.

Csekme János ur? — kérde ő.

Igen, igen válaszoltam ráhagyólag, ki is azután egy emeltes házhoz vezetett megmutatta a feljárást s elköszönt. Én pedig beköszöntem, de bizony Csekme uram nem volt otthon s irulva-pirulva feleségének kellett bemutatkoznom és kérésimmal, — mely gondol-hatólag egy éjre szállás kérés volt — előállni.

— Férjem ugyan nincs ide haza, — felelé de érte küldök, addig is tessék besétálni. És bevezetett egy takaros kis oldalszobába s olyan gondviselésbe ju-tottam hogy mire Csekme ur haza jött permentesen vikszolt czipővel megmosdva fogadhattam.

Megismerkedtünk, ismerkedés után elvezetett a kaszinóba, — közbe mondva a távozásnál a vacsorára figyelmeztetett kedves felesége — hol egy pár pohár sört kért, melynek egyikét koményes kifli előreküldé sével — titkolt' mohósággal elnyelegettem, közbe az utazás célját eseményeit részben említettem. Borbélyt

Beszélgetés után az olvasó terembe vezetett, Böre Béla országgyűlési képviselővel, nagyságos Pálffy Mó-zes, Mózes András tanárral ismerkedtem meg.

Nem volt időm lapot olvasni, töviről, kegyre el kellett beszélni utazási tervem eseményeinket s végre is Csekme bácsival együtt ott marasztaltunk vacsorára, de úgy, hogy otthon előre kimenthetjük magunkat.

Tiszteletükre ma nagy örömmel adám vissza a kölcsönt, melyre oly kedvesen emlékszem vissza, mint a milyen jó étvágygyal fogyasztottuk el azt a várat-

lanul s nagyon szükséges időben elfogyasztot vacsorát. Az „in vinum est veritas“ közmondást is próbára tet-tük, fél éjkor pedig haza mentünk.

Basiuth lakására reggel egy fiúcska vezetett el, kit kedves ismerősöm Csekme bácsi adott mellém, Fe-lesleges is szóba hoznom az elköszönést, hisz ez a do-log természetben rejlik.

Borbély már a kapuban türelmetlenkedett, dor-gálózva hogy a nap már magasan jár az égen. Nem is mentem be vele, hogy az ismerkedéssel ne teljek az idő, hanem sétállóléptekkel indultam utnak, rövid idő multán együtt haladtunk.

Kicserélve a beszéd által az előző, estén törté-netet, megtudtam, hogy csupa udvariasságok közepette került e napon ágyába az én utitársam, de szívélyes-ségben neki sem volt hiányossága, mit bizonyított az a 2 kiló pompás sültetlen marha — peccenyé, melyet iussképen papírba göngyölgetve czipelt a karfákkal ellátott Detunatára vezető kavicsos országúton.

Volt nekünk egy viztartó üvegünk is, melyben víz helyett most bor ketyogott. Ugy az én háziaim, mint Borbély ismerősei a Detunata utját gyalog meg-tenni fáradsónak mondták; azért e célra szamarat vagy öszvért fogadni ajánlották. (Nem is lett volna az rossz, de ha sem a selmezi sem a nagybányai, sem a verespataki aranyakból nem jut az embernek: hát gyalogol.

Mi azonban látva a nem nagyon magas hegy ol-dalát, melynek egy órai utazással immár ajtában vol-tunk, neki indultunk.

Nagy meglepetésünkre sehol, semmi nehézséggel nem találkoztunk, csakis a hegyoldal meredeksége, az mi fáradsalmat okoz.

Ama sokak által meglátogatott hegykup, oldalán kopár, csakis az északi oldalról vezet erdőbe, mely mint óriás hajlonat borítja vörös és erdei fenyő sáto-rával a vén Detunata tetőpontján, részben leszett sisak alakban emelkednek azon szabályos négyszögletű 40—50 m. magas bazalt oszlopok, minőkhez hasonló Magyarországon csak a Balaton mentén láthatók.

Egy író orgonásipokhoz hasonlítja az egymás mellé függőlegesen, s egyenes sorban sorakoztatott nagy-szerű oszlopokat, melyen a természet keze viharok al-kalmával művészi játékok iz.

Meg is látszik a természet legnagyobb erejének a villámok játéka ott, mit az oszlopok aljában heverő ezer meg ezer 2—4, sőt 7—8 méter hosszúra tört da-rabok nyilván mutatnak.

Ott, azokon egyet pihenve, kerültünk aztán a sit-sakszerű nagy kőhalmaz másik, füvel s fákkal benőt oldalára, melyre lassankent fölmászva tetejében álltunk igazában mondva lehasaltunk az oszlopsor felső végére s úgy néztünk alá a mélységbe.

Egyes oszlopok felső végeire — ki tudja mily küzdelemmel — betűk voltak vésvé. Moha nem lepte be, hiszen a bazalt egyike lévén a legkeményebb kö-veknek, rajta az élősdiék nem találnak talajra, sőt az

lábnyi humus is, mely egyik élet takarja kézzel is eltávolítható.

Hevervén a tetőn is egyet, leszállottunk a ma-gasból és tüzet raktunk egy már sokak által kiégetett fenyő üregébe s megsütöttük parázon az Abrudbányá-ról czipelt terhet, öntve reá vizes üvegünk tartalmá-ból egy pohár nélkül.

Szerkesztésért felelős: SÁMUEL ADOLF.

NYILTTÉR.*)

A szarvasi izr. leányok által rendezett jó-tékonycélú koronaestély 120 korona tisztajöve-delem átvételét ezennel elismervén, az izr. nő-egylet elnöksége kedves kötelességének tartja a jóságos adakozóknak különösen a nemes szívű hölgyeknek, kik a jótékony-ság érdekében buz-goldkozásuk által ily szép jelét tanúsították, ezen aton hálás köszönetet nyilvánítani.

*) E rovatban közlöltekért nem vállal felelősséget a szerk

Hirdetések.

Szarvasi Takarékpénztár.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tételik, hogy a Szarvasi takarékpénztár által létesített „Salacz Ferencz igaz-gató“ nevét viselő 2000 koronás alapítvány első évi kamata 100 korona összegben folyó évi márczius 4-én kerül kifizetésre.

A 100 koronát kitevő összeg ösztöndíjjal adatik egy oly Szarvasi illetőségű ifju vagy nő részére, ki a felsőbb kereskedelmi iskolákon végzi tanulmányait, szegénysorsu, és magavise-lete őt ezen ösztöndíjra érdemesíti.

Felhivatnak tehát mindazok, kik az ösz-töndíjra igényt tarthatnak, hogy kérvényeiket f. évi február 26-ik napjának délelőtti 10 órájáig az intézet titkáranál benyújtani ne késsenek.

Megfelelő kérvény be nem adása esetében a 100 korona főkésítettik és a 2-ik évre járó ösztöndíjhoz fog csatoltatni.

Kelt Szarvason, 1898. január 8-án.

A Szarvasi Takarékpénztár igazgatósága.

1—3

Elsőrangú hazai gyártmány.

Pontos cím:

ELSŐ MAGYAR

Gazdasági gépgyár

részvény-társulat

B U D A P E S T.

Magyarország legnagyobb és egyedüli gazdasági gépgyára mely a gazdálkodáshoz szükséges

összes

gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni

Részletes árjegyzékkel

és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecskavágók. Morzsolók.

Ház eladás vagy bérbe adás.

Pritz János ur III9 sz.

háza haszonbérbe, vagy pedig örök áron eladó.

Venni szándékozók érte-kezhettek

Blaskó János
festő.

